

Bibliografia

Química General aplicada a la Industria con prácticas de laboratorio

Dr. Enric CALVET, vol. II. Química orgànica. Primera part: Compostos acíclics; i Segona part: Compostos cíclics. 2 vol. profusament il·lustrats. Ed. Salvat, Barcelona.

Amb aquesta obra el Dr. Enric CALVET, professor de l'Escola Industrial de Terrassa ha intentat l'edició d'una enciclopèdia condensada de Química General, en la qual no solament l'estudiant, sinó, també l'enginyer i el tècnic industrial, trobin refosos i posats al dia els coneixements sobre química. De les quatre parts de què constarà l'obra, s'han publicat primer les dues darreres relatives a Química Orgànica per creure l'autor que la importància que han pres en els nostres temps l'estudi i la indústria dels derivats del carboni aconsellen aquesta preferència.

Les dues parts publicades constitueixen, doncs, un resum de l'estat actual de la Química Orgànica.

L'autor comença amb uns capítols en els quals exposa les funcions, així com les operacions fonamentals de la química orgànica. A continuació vénen una sèrie de monografies de caràcter industrial, que considerem la part millor de l'obra, i finalment, una part pràctica relativa a treballs de laboratori.

En el seu conjunt, l'obra pot rendir un servei positiu a l'estudiant; creiem, però, que l'enginyer i el tècnic hi trobaran un contingut desproporcionat a l'extensió i, en alguns punts—com en tractar dels petrolis i sucres—omissions o errors que és interessant siguin rectificats en una nova edició, si hi ha oportunitat. Considerem, així mateix, una equivocació l'absència de cites bibliogràfiques, puix no havent-hi possibilitat, malgrat l'extensió de l'obra, d'ementar-hi detalls particulars o tècniques especials, de les quals depèn, sovint, l'èxit del procediment, caldria orientar el lector sobre el lloc on ha de buscar explicacions amplïades que li permetin una millor orientació. Aquest criteri no hauria de deixar-se mai; l'amplitud considerable dels estudis químics fa impossible produir una obra completa; aquesta s'ha de limitar forçosament a resumir bé—aquest ha d'ésser el mèrit de l'autor—els treballs i monografies que existeixen sobre cada matèria, però ha d'indicar el material d'origen sobre del qual ha treballat per tal que, no solament l'especialista professional, sinó també l'estudiant desitjós d'orientar-se en un sentit determinat, puguin cercar els detalls que l'obra general fatalment no pot contenir.

En canvi, considerem un encert la profusió de fórmules desenrotllades que el Dr. CALVET empra en la seva exposició. Sobretot en la segona part relativa als compostos cíclics, llur necessitat és més evident, en especial en els interessants capítols que tracten de les matèries colorants, els quals creiem que constitueixen el millor resum que sobre aquest tema posseeix la literatura química espanyola.

Per acabar, voldríem aconsellar a l'autor una acurada revisió de la seva obra. En un treball d'aquesta extensió passen despercebuts, de vegades, omissions o errors

que cal esmenar. Creiem que un apèndix amb les rectificacions i aclariments necessaris seria un bon complement que augmentaria el valor d'aquesta Química General que el Dr. Enric CALVET ens ha ofert.—R. P.

Handbuch der Kautschukwissenschaft (Manual de la ciència del cautxú)

Ing. K. MEMMLER, publicat amb la col·laboració del prof. Dr. HOCK, del Prof. Dr. KINDSCHER, dels Drs. A. KOCH i H. POHLE i dels Prof. Dr. PUMMERER, A. SCHOB i ZIMMERMANN. Un vol. de 766 pàg., 246 fig. en negre i color; Ed. S. Hirzel, Leipzig.

Amb aquest volum, el Sr. Ing. K. MEMMLER i els seus col·laboradors han fet un excel·lent resum dels coneixements científics actuals sobre el cautxú. No es tracta d'un Manual tècnic on el Director d'Indústries del cautxú pugui trobar procediments i processos pràctics industrials, sinó d'una revisió dels coneixements físics i químics sobre dels quals es fonamenta el magnífic descabdellament modern de la indústria del cautxú. L'obra, però, rendirà un bon servei al tècnic, puix en l'estadi present d'aquesta tecnologia, en constant evolució, únicament aquells qui lluitin armats d'uns fermes coneixements teòrics assoliran l'èxit franc. Però a aquells als quals la lectura de l'obra rendirà un bon servei, és als químics annexos als laboratoris i serveis tècnics de les manufactures de cautxú i, en general, als botànics, químics i físics que vulguin posseir uns coneixements clars sobre aquesta matèria.

L'obra es divideix en set capítols, cada un dels quals és tractat per un especialista qualificat.

I.—Botànica. Obteniment, conreu i preparació del cautxú.

II.—Química del cautxú.

III.—El problema de la vulcanització.

V.—Física del cautxú.

IV.—Mètodes d'anàlisi químic.

VI.—Mètodes d'assaigs mecànics.

VII.—La microscòpia dels vulcanitzats tècnics.

L'única remarca a fer és l'absència dels mètodes d'envelliment artificial i l'estudi de les mescles de cautxú per la llum ultravioleta. Creiem que són dues qüestions que no havien d'ésser negligides en una obra d'aquesta importància.

L'edició, magnífica. Les il·lustracions són molt clares i nombroses. Particularment la darrera part, dedicada a l'estudi microscòpic dels vulcanitzats de cautxú, mereix menció especial. Els gravats en color que l'il·lustren són veritablement remarcables per llur execució. Aquesta part constitueix una de les més frapants novetats de l'obra. Tots els qui segueixen el moviment científic del cautxú saben els bons serveis que poden obtenir del microscopi i l'absència—llevat d'algunes monografies isolades—d'obres orientadores del treball de laboratori. Aquest capítol de l'obra del Dr. MEMMLER vé a comblar aquesta llacuna.—R. P.

Report anual de l'Institut Internacional d'Organització Científica del Treball

L'"Institut Internacional d'Organització científica del Treball" acaba de distribuir als seus membres afiliats el seu primer report anyal. Malgrat del seu títol, aquest important document no conté solament indicacions sobre l'activitat de l'Institut durant

l'any 1929, sinó que resumeix tots els treballs realitzats des de la fundació de l'Institut, és a dir, després del mes de febrer de 1927.

Un cop d'ull sobre aquest volum és suficient per a mostrar tot el treball acomplert per l'Institut en aquests anys i el lloc que ha sabut conquistar en l'economia internacional. El report està dividit en dues parts, que corresponen, respectivament, als anys 1927 i 1928 i a l'any 1929.

La part consagrada als anys 1927 i 1928 explica la tasca realitzada durant aquest període: Creació d'un centre d'informació que s'ocupa de tots els aspectes de la racionalització; publicació en tres llengües d'un butlletí mensual que respon a les necessitats dels homes de negoci; intervenció en les deliberacions de la Conferència Econòmica Internacional i del Comitè Consultiu Econòmic en 1928 i obteniment que l'organització científica de treball sigui definitivament considerada com una política oficial; fundació del primer agrupament internacional d'Estudi de l'Organització científica del Treball i de molts grups nacionals; publicació de molts reports en els quals s'ha ocupat dels diversos aspectes de l'Organització científica del Treball.

Al final de l'any 1928, per tal que s'interessessin més directament a l'activitat d'aquest organisme les empreses privades, es decidí de suprimir les antigues categories de membres i de substituir-les per dues noves categories: membres titulars, amb una contribució de 5.000 francs suïssos per any i membres afiliats amb una contribució de 100 francs suïssos. Una i altra categoria de membres poden utilitzar tots els serveis de l'Institut (publicacions, informacions i documentació, preparació de viatges, etc....) L'Institut compta, actualment, 54 membres titulars i 300 membres afiliats.

Si bé durant l'any 1929, s'ha repartit una sola publicació especialment reservada als membres de l'Institut ("Le controle budgetaire dans les entreprises Hans Renold"), els treballs d'estudis necessaris a la redacció dels reports a distribuir en 1930 han estat proseguits sense descans. Aquests estudis s'han efectuat sobre l'organització científica en un agrupament de petites empreses: l'organització de les manufactures Rowntree i de les manufactures Dennison, l'organització científica en els ferrocarrils i en les banques, els mètodes d'organització científica en les concentracions industrials. S'ha procedit, igualment, a la traducció d'obres importants sobre l'organització científica tals com "L'administration industrielle et generale", d'Henri FAXOL, "Les lois de l'organisation industrielle", de L. P. ALFORD, el report sobre l'estudi dels temps de la Unió dels Enginyers alemanys, etc. L'Institut es troba, doncs, enfront d'un bell programa de publicacions en vies de realització.

Finalment, una gran part de les forces de l'Institut han estat absorbides per la seva propaganda exterior. Cal assenyalar, particularment, el seu esforç per a la creació de nous agrupaments d'intercanvi d'experiències; ha contribuït a formar agrupaments a Bèlgica, Països Baixos, Àustria, Alemanya i Anglaterra. A més, per a facilitar el desenvolupament dels mètodes generals d'organització científica del treball, els funcionaris i els membres de la direcció de l'Institut han publicat nombrosos estudis sota forma de llibres, de fascicles o d'articles de periòdics i han pres part, del 1er. de setembre de 1928 al 31 de desembre de 1929, a onze Congressos especialitzats i han pronunciat 70 discursos o conferències.

L'Institut ha realitzat, finalment, treballs per a la standardització dels mètodes de les enquestes econòmiques internacionals i ha col·laborat a les recerques del "Bureau International du Travail" sobre els efectes socials de la racionalització i sobre les relacions industrials.